

I Konwencja Muzyki Polskiej

Muzykologia i krytyka muzyczna

moderator: Małgorzata Janicka-Słysz

Uczestnicy „czynni”

Muzykologia

Paweł Gancarczyk

Alicja Jarzębska

Elżbieta Jasińska-Jędrasz

Iwona Linstedt

Teresa Malecka

Barbara Przybyszewska-Jarmińska

Artur Szklener

Elżbieta Wojnowska

Krytyka muzyczna

Daniel Cichy

Joanna Grotkowska

Grzegorz Michalski

Olgierd Pisarenko

Dorota Szwarzman

Bloki tematyczne

Muzykologia

- *datum – novum*: tradycja – stan obecny – perspektywy
- muzykologia „scjentystyczna” – muzykologia „humanistyczna”
- muzykologia i teoria muzyki
- w poszukiwaniu nowego paradygmatu?

Krytyka muzyczna

- sytuacja *tu i teraz*

- krytyka „komentująca” – krytyka „krytyczna”
- w polu wartości: obiektywne – subiektywne
- oddziaływanie na życie muzyczne – kreowanie rzeczywistości kulturowej

Postulat najważniejszy – konieczne uzupełnienie „Raportu o stanie muzyki polskiej”

o rozdziały:

- „Muzykologia i teoria muzyki” (brak w „Raporcie”);
- „Krytyka muzyczna” (w „Raporcie” przedstawiona jedynie lapidarnie).

MUZYKOLOGIA

„Z jednej strony interpretator dzieła muzycznego – czy określonej twórczości – ma do dyspozycji nie jedną, a dość nawet znaczną ilość wysoce wyspecjalizowanych metod analizy i interpretacji uznanych za przynależne do paradygmatu muzykologii akademickiej [...].

Z drugiej zaś strony – coraz częstsze stają się głosy konstatujące niewystarczalność stosowanych w praktyce metod. Niewystarczalność, gdy chodzi o uchwycenie w danym dziele tego, co w nim najbardziej istotne: jego szczególności, odrębności, niepowtarzalności, a także – jego wartości i «artystyczności»”.

Mieczysław Tomaszewski, *W stronę muzykologii humanistycznej*, 2000

Wnioski i postulaty

I Działania pro-źródłowe

Konieczność ochrony źródeł muzyki polskiej:

- do roku 1600;
- XIX wieku (np. jako kontekstu dla muzyki F. Chopina);
- XXI wieku

oraz podjęcia szeroko zakrojonych i wszechstronnych badań (katalogowanie źródeł, prace bibliograficzne etc.). Istotne jest inspirowanie młodego pokolenia badaczy do sięgania po tematy – „białe plamy” i wspieranie projektów służących rzeczonym celom.

II Ideal muzykologii i teoria muzyki stosowanej

- postulat wejścia muzykologii i teorii muzyki w przestrzeń publiczną – uprawianie muzykologii i teorii muzyki „stosowanej”;
- wspieranie wydań wartościowej literatury muzyczno-popularno-naukowej w celu estetycznego edukowania potencjalnego odbiorcy;
- tłumaczenie na język polski prac obcojęzycznych dotyczących muzyki polskiej.

III Ku owym brzegom

- mocniejsze otwarcie się muzykologii i teorii muzyki na nowe perspektywy, np. technologię informatyczną;
- „odświeżenie” języka muzykologicznego – poszukiwania nowego języka dyskursu naukowego, adekwatnego do analizowanej i interpretowanej rzeczywistości *tu i teraz*;

KRYTYKA MUZYCZNA

„Krytyk jest reprezentantem publiczności, łącznikiem między estradą a widownią, jest swego rodzaju mediatorem kulturalnym, wyjaśnia, pokazuje, prowadzi. A zarazem musi być w swoim fachu artystą: on, jak to określił Anatol France, «opowiada przygody swojej duszy wśród arcydzieł», musi więc to czynić sugestywnie, ciekawie, z talentem, nie mówiąc już o niezbędnej wiedzy i kulturze.

Krytyk jest współtwórcą atmosfery muzycznej – a jako taki powinien być naprawdę indywidualnością.

Nie ma tu miejsca na szarzyznę, na «odfajkowywanie» koncertów, jest za to miejsce na namiętą sugestywność, choćby nawet jednostronną, aby z pasją i talentem”.

Stefan Kisielewski, *Wspomnienie o krytykach*, 1962

Wnioski i postulaty

1. Podjęcie „walki o przetrwanie”. Refleksja o muzyce wyrugowana została z prasy codziennej, dlatego konieczne staje się stworzenie systemu wsparcia krytyki muzycznej jako:
 - narzędzia opiniotwórczego;
 - aktywnej uczestniczki w dyskusji nad kulturą, jej wizerunkiem i potrzebami;
 - kreującej świadomość odbiorcy sztuki wysokiej.
2. Usamodzielnienie „Ruchu Muzycznego” – pisma istniejącego od roku 1945 – od wydawcy, przy zabezpieczeniu odpowiedniego dlań bytu finansowego, pozwalającego na poszerzanie miejsca i przestrzeni.

3. Konieczność uprawiania krytyki nie tylko „komentującej” czy „krytycznej”, ale także „rozumiejącej” potrzeby środowiska i rozbudzającej apetyt na odbiór kultury wysokiej.
4. Pozyskanie młodych muzykologów i teoretyków muzyki do uprawiania krytyki muzycznej; wyposażanie absolwentów muzykologii i teorii muzyki w odpowiednie narzędzia stylistyczno-językowe, aby *język giętki, powiedział wszystko, co pomyśli głowa*, do opisu zjawisk kulturowych, włączającego się w nurt nowoczesnej humanistyki.

Sprawozdanie sporządziła
Małgorzata Janicka-Słysz